

Zdzisław Łapiński

"O kategorii osobowości w badaniach literackich", Zdzisław Łapiński, Lublin 1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/45, 120

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ KRUPIANKA Aleksandra: Ideowa wymowa "Sofiówki" w świetle badań tekstowo-stylistycznych. "Roczniki Humanistyczne" t. 19 z. 1. O sztuce literackiej. Prace ofiarowane Czesławowi Zgorzelskiemu. Lublin 1971 /druk 1972/ s. 51-60.

Tematem rozprawy jest analiza brulionowych wariantów tekstowych niektórych partii "Sofiówki" Trembeckiego. Na tej podstawie autorka formułuje hipotetyczną propozycję "podwójnego czytania" poematu, w którym wprowadzone poprawki i zmiany miały na celu nie tylko skonwencjonalizowanie stylistyczne wypowiedzi, ale również dyskretne i subtelne zasygnalizowanie jej szczerości w tych momentach, które przedstawiały dla twórcy istotną wartość ideową.

BP/45/17

T.K.

/I/ ŁAPIŃSKI Zdzisław: O kategorii osobowości w badaniach literackich. "Roczniki Humanistyczne" t. 19 z. 1. O sztuce literackiej. Prace ofiarowane Czesławowi Zgorzelskiemu. Lublin 1971 /druk 1972/ s. 283-288.

W artykule wysunięto propozycję zastosowania w badaniach nad poznawczymi funkcjami literatury następujących kategorii: "quasi-rol", czyli fikcjonalnej roli społecznej, odgrywanej w dziele przez podmiot autorski; "wzorca osobowości", czyli empirycznie i praktycznie nastawionego wizerunku postaci; "modelu osobowości", czyli teoretycznych przesłanek na temat istoty osobowości, implikowanych przez tekst literacki. W klasyfikacji czterech głównych odmian modelu osobowości wysuwa się jako podstawę wyróżnienia rodzaj kontekstu, w którym umieszczona zostaje w utworze jednostka ludzka. Podział ten przeprowadzony jest w analogii do ujęć charakterystycznych dla czterech dyscyplin posługujących się pojęciem osobowości - psychologii ogólnej, psychologii społecznej, socjologii i antropologii kultury.

BP/45/18

Z.L.